

STANISŁAW GARBIAK

1. Dane osobiste (imię, nazwisko, stopień, wiek, zawód i stan cywilny):

Strzelec Stanisław Garbiak, rok urodzenia: 1913, nauczyciel gimnazjalny, samotny; Karpacki Batalion Ciężkich Karabinów Maszynowych.

2. Data i okoliczności zaareztowania:

Aresztowany 23 czerwca 1941 r. w Tarnopolu.

3. Nazwa obozu, więzienia lub miejsca przymusowych prac:

Po ewakuacji więzienia tarnopolskiego osadzony w Werchny-Uralsku [Wierchnieuralsku] *obłasti* czelabińskiej (odległość od stacji kolejowej Magnitogorsk 70 km).

4. Skład więźniów, jeńców, zesłańców:

Ukraińcy stanowili przewagę więźniów, dziesięć procent Polacy, trzy procent Rosjanie, jeden procent Rumuni. Poziom umysłowy różny, przewaga małorolnych uświadomionych narodowościowo Ukraińców, aresztowanych za różne przestępstwa. Polacy w większości inteligentni, gros urzędnicy państwowi oraz uczniowie gimnazjalni, osadzeni w więzieniu za przestępstwa polityczne. Wśród więźniów antagonizmy narodowościowe.

5. Życie w obozie, więzieniu:

Przebieg dnia monotony, jednostajny, bez najmniejszych odchyleń. Wikt więcej niż skromny, składający się z 40 dag chleba, jednej stawy ciepłej i przegotowanej wody.

Fizycznie nie pracowałem zupełnie.

Na każdej z poszczególnych cel (rozmiar osiem na sześć metrów) wegetowało przeciętnie 60 do 70 więźniów. Życie kulturalno-oświatowe ograniczało się do trzech książek współczesnych autorów sowieckich dostarczanych co tydzień (na ogólną liczbę 70 ludzi).

6. Stosunek władz NKWD do Polaków:

Stosunek władz NKWD był wybitnie nieprzychylny, arogancki i nieludzki. Zwłaszcza w czasie transportów i ewakuacji więźniów.

7. Pomoc lekarska, szpitale, śmiertelność:

Pomoc lekarska nie stała na wysokości zadania, była opieszła i wykazywała zupełny brak środków aptecznych (przewaga chorób: awitaminoza, szkorbut, tyfus). Śmiertelność niesprawdzona, gdyż zmiany więźniów na celach odbywały się bardzo często.

8. Czy i jaka była łączność z krajem i rodzinami?:

Łączności z rodziną nie miałem zupełnie, ponieważ wybuch wojny rosyjsko-niemieckiej przerwał wszelki kontakt z krajem.

9. Kiedy został zwolniony i w jaki sposób dostał się do armii?:

Zwolniony na mocy amnestii 21 stycznia 1942 r. i wysłany przez wojenkomat do Czelabińska na wojskową komisję poborową.

W lutym 1942 r. odbyłem podróż z Czelabińska do Ługowoje, gdzie 8 marca 1942 r. wstąpiłem do armii polskiej, do 28 Pułku Piechoty 10 Dywizji Piechoty, 1 Kompanii Ciężkich Karabinów Maszynowych.